

Oto Mádr, *Mravouka I. Základy*, skripta, 1970 - Obsah

ÚVOD

Všeobecné poznámky

Smysl studia

Rozsah

Způsob studia

Výsledek studia

Nauka o mravnosti

Cíl

Charakteristika

Etymologie jmen

Druhy

Katolická morální teologie

Dotykové obory

Morální filosofie
Dogmatická teologie
Duchovní teologie
Pastorální teologie
Kanonické právo
Biblická teologie
Dějiny teologie
Jiné vědy

Prameny

Mravní vědomí církve
Písmo svaté
Tradice
Učitelství úřad církve
Teologie
Křesťanský étos

Metoda

Pozitivní
Spekulativní
Kazuistická
Duchovní

Dějiny křesťanské mravouky

Počátky

Evangelia
Apoštolové

Patristika

Klemens Alexandrijský

Origenes

Ambrož

Cyryl Jeruzalémský

Augustin

Řehoř Veliký

Raný středověk (6.–12. stol.)

Libri poenitentiales

Vrcholný středověk

Petr Lombardus

Tomáš Akvinský

Duns Scotus

14.–16. století

Nominalisté

Antonín Florentský

Druhá scholastika

17.–18. století

Vznik morální teologie

Kazuistika

Alfons z Liguori

19.–20. století

Obnova

Sailer

Tillmann

Současníci

Perspektivy

Literatura

Rozdělení

I. kapitola: MRAVNÍ HODNOTA (str. 20)

Mravnost

Hodnota

Současné myšlení

Stupnice hodnot

Scholastický pojem dobra

Mravní dobro

Pravidlo mravní hodnoty

Pravidlo utvářející

Pravidlo sdělující

Absolutní pravidlo

Obraz člověka

Křesťanský obraz člověka

Dějinnost člověka

Osobnostní rysy člověka

Mravní zlo

Skladba mravního činu

Předmět

Okolnosti

Cíl

Výsledná hodnota

Smysl života

Poslední cíl

Blaženost

Oslava Boha

Křesťanský smysl života

II. kapitola: MRAVNÍ POVINNOST (str. 37)

Dobro a povinnost

Vztah hodnoty a povinnosti

Zlo

Dobro

Vznik povinnosti

Struktura věcí

Vůle

Kladná a záporná povinnost

Autorita Boha

Zákon

Druhy zákona

Definice

Věčný zákon

Přirozený zákon

Přirozenost člověka	III. kapitola: MRAVNÍ POZNÁNÍ (str. 66)	-z líčené neznalosti -způsobená zanedbáním poznání -pouze pocitová
Vývoj	Mravní subjektivita	Historická řešení
Zlaté pravidlo Pavel Katolická tradice	Skutečnost svědomí	Přímé a nepřímé cesty Antonín Florentský 16. století Reflexní zásady Morální systémy:
Pojem	Jev	-tuciorismus -probabilismus -laxismus
Definice	Výklad	Zásady řešení nejistoty
Přirozené právo	Křesťanské pojetí svědomí	Úloha rozumnosti
Etický podklad lidského práva	Starý zákon	Omyl svědomí
Vlastnosti přirozeného zákona	Nový zákon	K termínům
Obsah přirozeného zákona	Evangelia	Mylný soud svědomí
Stupně přirozených mravních zásad	Pavel	Pravidla o mylném svědomí
Přirozená mravnost a Zjevení	Teologie	Svoboda svědomí
Starý zákon	Patristika	Shovívavost práva
Obsah	Scholastika	Náboženská tolerance
Smysl	Tomáš	Vnitrocírkevní dialog
Platnost	Františkánská škola	IV. kapitola: MRAVNÍ VOLBA (str. 98)
Nový zákon	Protestantská teologie	Vůle a mravnost
Kristovo mravní zjevení:	Současná teologie svědomí	Odpovědnost
-Boží království	Podstata	Svoboda vůle
-obrácení	Definice a dělení	Teologie svobody
Víra	Svědomí jako schopnost	Svoboda Božích dětí
Následování Krista	Mravní vloha	Pojmy
Kristův vztah k mojžíšskému zákonu	Mravní vědění	Definice
Teologie	Rozvoj svědomí	Skutečnost svobody
Evangelní rady	Výchova svědomí	Lidské vědomí
Lidský zákon	Vlastnosti svědomí:	Zjevení
Smysl	-poučené	Tradice
Mravní závaznost	-dospělé	Magisterium
Předpoklady závaznosti	-bdělé	Námítky
Ryze trestní zákon	-citlivé	Překážky svobody
Zánik závaznosti zákona	Činnost svědomí	
Epikie	Předchozí soud	
Spor povinností	Následný soud	
Závěrem k zákonu	Vlastnosti náležitého výroku svědomí:	
Osobní povinnost	-pravdivý	
Obecné mravní normy	-jistý	
Situace	Zásady o soudu svědomí	
Situační etika	Nejistota svědomí	

Nevědomost	Nutnost činů	V Ježíšových podobenstvích
Násilí	Poslušnost	V první církvi
Strach	Láska	Magisterium
Vášeň	Víra	Těžký hřích
Žádostivost	Stupně mravního činu	Předpoklady
Zvyk	Závažný	Jak poznat
Duševní poruchy	Méně závažný	Rozlišování podle druhu a počtu
Choroby	Dobry čín	Lehký hřích
Chorobné stavy	Nadpřirozená stránka mravního činu	Vnitřní hříchy
Tranzitorní stavy	Zvláštní případy	Nevykonání dobra
Závěr	Dobré činy hříšníků	Špatné myšlenky
Dodatky	Dobré činy nevěřících	Nedokonalost
Podmínky svobody	Záslužnost dobrých činů	Mravní život
Biologie	Písmo	Celek života
Sociologie	Tridentinum	Dialog s Bohem
Psychologie	Pojem zásluhy	Vlivy na člověka
Milost a svoboda	Podmínka záslužnosti	Křesťanský boj
Zaměření volby	Vnitřní a vnější dobré činy	V evangeliích
Motiv	Dobré činy pouze vnitřní	Druhé vatikánum
Svazek motivů	Hřích	Pokušení
Posilování pohnutek	Slovo a pojem	Bůh zkouší
Křesťanská motivace	Starý zákon	Příčiny pokušení:
Odměna a trest	Nový zákon	-Pokušitel
Přirozené motivy	Synoptikové	-svět
Mravní dobro	Pavel	-žádostivost
Užitečné dobro	Jan	Příležitost k hříchu
Pocitové dobro	Tradice	Nebezpečí hříchu
Smyslové potěšení	Protestanté	Zásady:
Úmysl	Definice	-cítit pokušení není hřích
Základní rozhodnutí	Mravně špatný čin	-zneškodnit pokušení
Dobry úmysl	Vztah k Bohu	-zbytečně se vystavovat pokušení je hřích
V. kapitola: MRAVNÍ ČIN (str. 123)	Teologie hříchu	Postoje:
Celek mravního činu	Filosofický hřích	-lhostejnost
Význam činu	Následky hříchu	-nepřímý odpor
-vnějšího	Osobní následky hříchu	-přímý odpor
-vnitřního	Vina	Metoda boje proti pokušení
-mravního	Trest	Dobry ovlivnění
Teologie činu	Sociální následky hříchu	
	Teologické stupně hříchu	

Bůh
Lidé
Dobré sklony
Příležitost k dobrému
Využívat kladné mravní vlivy

Mravní součinnost

Společenské působení lidských činů

Pohoršení
Dobry příklad

Cizí hříchy

Svádění ke zlému
Navádění k dobrému

Součinnost při hříchu a při dobrém skutku

Formální
Materiální

VI. kapitola:

MRAVNÍ OSOBNOST (str. 159)

Přehled látky

Úvod

Smysl VI. oddílu

Vymezení tématu

Metoda

Osobnost

Psychologická struktura osobnosti

Osoba
Individuum
Osobnost
Charakter
Typ
Temperament
Vlastnost
Postoj
Zvyk
Instinkt
Sociální role
Nevědomí
Já

Normálnost osobnosti

Norma
Norma osobnosti

Typy norem
Praktické formulace
Individuální norma
Zdraví: tělesné, duševní
Funkční normy
Abnormální osobnost
Filosofické hledisko

Mravní osobnost

Obecné rysy

Mravní
Norma: člověk dobrý,
dokonalý, špatný, absolutně
zlý
Osobnost
Mravní vlastnosti: vrozené,
získané; uskutečňování,
posuzování

Křesťanská osobnost

Křesťanství
Přirozené myšlení
Dobry člověk
Dobry věřící
Dobry křesťan

Složky mravní osobnosti

Ctnost a nectnost obecně

Názvy
Pojem: jednání, dobrost,
habitus
Struktura
Střednost ctnosti
Vrozený a získaný habitus
Ctnost a povinnost

Řád ctností

Počet ctností
Druhy ctností
Univerzální ctnost
Vedoucí ctnosti
Soustava ctností
Dnešní křesťan